

3 Consum responsable i les 5R

Què és?

Molts productes són fabricats sense pensar en la seva reutilització o durabilitat, que tinguin el que s'anomena ecodisseny i no els paràmetres de l'obsolescència programada, que fa que incrementi considerablement la generació de deixalles a escala mundial i tingui greus impactes socials i efectes sobre el medi ambient i el planeta.

Davant d'aquesta realitat, la piràmide de les 5R (antigament, les 3R) estableix una jerarquia estricta per la gestió de residus per a un consum responsable i la protecció del clima i el medi ambient. Aquest ordre de prioritats és el següent: refusar, reduir, reutilitzar, recuperar/reparar i reciclar.

La prevenció és la primera prioritat per reduir la generació i la perillositat dels residus. Ajuda a estalviar recursos naturals escassos i finits, a disminuir les emissions de gasos d'efecte hivernacle i a evitar la contaminació derivada de tractaments com l'abocament o la incineració.

Refusar

Reduir

Reutilitzar

Recuperar/reparar

Reciclar

Per què es produeix?

La generació de residus es deu a un consum excessiu i sovint innecessari, amb productes expressament dissenyats per tenir una vida curta. Es tracta d'un model de producció actual que no prioritza la reutilització ni la màxima eficiència en l'ús de recursos o materials.

Quan no es pot evitar generar residus, cal fomentar una economia circular, on es reaprofiten els materials, es repara allò que no funciona i es recicla allò que ja no es pot utilitzar més.

Quins impactes té?

La generació de residus impacta directament sobre l'escassetat de recursos, la desforestació, el consum d'aigua i d'energia, el transport i la salut humana i ambiental, la pèrdua de biodiversitat, conflictes socials, entre d'altres.

A escala global, es calcula que es generen 2.000 milions de tones anuals, i la tendència els darrers anys és a l'alça. També s'hi associen problemes de salut i desequilibris socials, especialment als països més vulnerables.

2.000M
de TONES
per
8.000M

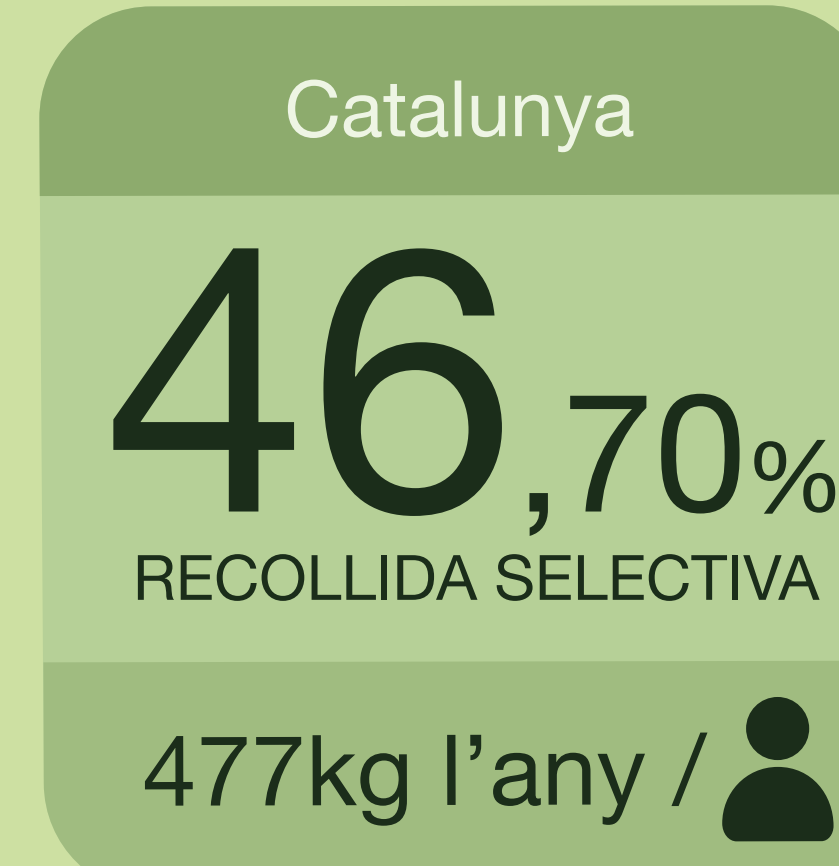

A Catalunya

El 2023 es van generar 3,77 milions de tones de residus municipals a Catalunya, amb una mitjana de 477 kg per habitant i any, i un 46,7% de recollida selectiva.

A Girona, la generació va ser de 431 kg per habitant i any. De mitjana, actualment (amb dades del 2024) es realitza un 51,95% de recollida selectiva. En general, són xifres que milloren lentament des de fa anys a totes les ciutats. A Girona, el 2020 era del 51,3% mentre que el 2010 era del 41%. És una de les dades més altes entre ciutats de més de 60.000 habitants i més de 5 punts per sobre la mitjana catalana. Això sí, encara és molt insuficient i l'objectiu marcat per la Unió Europea per al 2030 és arribar al 60% de reciclatge i, per això, a Girona i a moltes altres ciutats, s'estan implementant sistemes de recollida més eficients i amb identificació d'usuari per acabar millorant la separació de residus, un repte important i encara pendent especialment a les ciutats.

TRARGISA (Tractaments de Residus i d'Aigües Residuals del Sistema de Girona, S.A.) és l'empresa pública que s'encarrega de la gestió i tractament de la fracció resta dels residus i aigües residuals, actualment pels municipis de Girona, Salt i Sarrià de Ter, mentre que les altres fraccions de residus sòlids es destinen a gestors especialitzats.

Què hi podem fer?

Tothom pot formar part de la solució:

Donar una segona vida als objectes a través de botigues o circuits de segona mà

Reparar abans de llençar

Comprar a botigues de proximitat

Apostar per regals immaterials

Pensar abans de comprar i evitar el que realment no necessitem

Rebutjar productes d'un sol ús i reutilitzar el màxim possible tots els productes i materials

Reciclar correctament i fer servir els punts de recollida o les deixalleries

